

Класна робота

*Тема. Статус українських
земель у складі Великого
князівства Литовського та
інших держав.*

План

- 1. Суспільно-політичний устрій
Великого князівства Литовського.
Кревська унія.*
- 2. Політика Литовських князів щодо
приєднаних українських земель.*
- 3. Утвердження польської влади в
Галичині й західному поділлі.*

Гра "Продовжи розповідь" (за матеріалом попереднього уроку)

Правила гри. Учні черзі повинні розповісти по одному реченню матеріал вивченої теми. Виграє той учень, чиє речення буде останнім, у той час як інший уже нічого пригадати не може.

**Відокремленість племен
(язичники).**

**Європейські держави
намагалися поширити
християнство.**

**XII ст. – наступ Тевтонського
ордену.**

**Чому виникла необхідність об'
єднання литовських земель?**

Набіги половецьких ханів.

**Загострення відносин з руськими
князями внаслідок монгольських
завоювань.**

Виникнення та поширення Литовської держави

90% населення Великого князівства Литовського – русини

**Князі,
роки правління.**

Міндовг
(1230 – 1263 рр.)

Напрямки діяльності князів.

Внутрішня:

- об'єднання і контроль всіх литовських земель;
- 1252 – коронація, король Литви;

Зовнішня:

- союз з Галичиною;
- захоплення сусідніх земель;
- девiз «хто що здобуде, того й буде»;

Гедимін
(1316 – 1346 рр.)

Внутрішня:

- остаточно об'єднав литовські землі;
- заснував столицю Вільно;

Зовнішня:

- боротьба з рицарями Тевтонського ордену;
- завоювання українських земель (ослаблених у боротьбі з монголо-татарами);
- вимога визнання зверхності Литви на українських землях (Волинь, Київщина, Галицько-Волинське князівство);

Ольгерд
(1345 – 1377 рр.)

Внутрішня:

- посилення Литовської держави;
- дає їй назву «Литовсько-Руська» держава;

Зовнішня:

- приєднав: Чернігово-Сіверське, Київське, Волинське князівства, Поділля, Білорусію.

Причини швидкого і відносно мирного підпорядкування українських земель ВКЛ

- Усобиці в Золотій Орді на тлі посилення воєнної могутності Литви (битва під Синіми водами 1362 р., русько-литовські сили, сучасна Кіровоградщина);
- Політика литовських князів за принципом «ми старини не рушимо, новини не вводимо» (іншого запропонувати не могли, бо знаходилися на нижчому рівні розвитку, підтверджувалося в рядах великого князя з місцевими землевласниками і городянами);
- Приязне ставлення місцевого населення, яке в такий спосіб прагнуло позбутися від татарської залежності;
- Ймовірна угода з Золотою Ордою, яка передбачала введення литовської адміністрації за умови сплати данини.

Словникова робота

Унія — об'єднання держав, часто під короною єдиного монарха (персональна унія);

назва міжнародних адміністративних союзів.

Кревська унія

*1385 р. – спроба союзу Литви та Польщі
проти Тевтонського ордену*

Передбачала:

- обрання великого князя Литовського Ягайла польським королем (одружувався на польській королеві Ядвізі)
- приєднання ВКЛ до складу Польської корони
- хрещення Литви за католицьким обрядом (остання язичницька країна в Європі, до того більшість Гедіміновичів були православними)

АЛЕ

Проти виступила литовська знать,
невдоволена зникненням їхньої
держави. Лідер – син вбитого
Ягайлом Кейстута – Вітовт

Опрацьовуючи підручник сторінку 157-158 складіть таблицю

“ Українські землі у складі Великого князівства Литовського

Українські землі що входили до складу Великого князівства Литовського	
Система управління	
Судочинство	
Релігія	

Діяльність Вітовта

- 1392 р. – Ягайло визнав Вітовта своїм намісником.
- 1398 р. – Вітовт проголошує себе великим князем Литовським під номінальною зверхністю Польського короля, фактичний розриває Кревську унію.
- 1399 р. – нищівна поразка Вітовта у битві на Ворсклі, як наслідок – Віленська угода 1401 р.
- 1410 – перемога у Грюнвальдській битві, як наслідок – Городельська унія 1413 р.
- 1430 р. – спроба коронації Вітовта

У внутрішній політиці Вітовт:

- обмежував права удільних князівств;
- усував та переміщував князів;
- спирався на підтримку католицької церкви

Вітовт не лише зберіг Велике князівство Литовське, а й перетворив федерацію князівств на централізовану державу

Свидригайло та Сигізмунд

- 1430 – 1432 – князювання в Литві Свидригайла Ольгердовича (ставленик руської партії)
- 1432 – державний переворот, прихід до влади Сигизмунда Кейстутовича (ставленик католицької знаті та Польщі)
- 1435 – поразка Свидригайла в битві на річці Швянті
- 1440 – вбивство Сигизмунда, замирення нового князя, Казиміра, зі Свидригайлом, відновлення Київського князівства (Олелько Володимирович і Семен Олелькович)

Закріплення!

2.Віршовані загадки.

1) До влади цей литвин великий потяг мав —Всі племена литовські воєдино він зібрав. Так, як місцева знать це не бажала визнавати,То довелося все життя йому із нею воювати.

2) Цей чоловік литвинів вдруге об'єднав,Столицю Вільно в землях Білорусі заснував. А після вимертя всього Данилового роду Без особливої з боку русинів перешкоди Більшість земель його з Литвою воз'єднав.

3) Хотів литвинів самотійність відродити,Та не судилося йому проблему розрішити, Бо на Полтавщині литовсько-руські сили Орда татарська у нерівній битві розгромила.

Співвіднесіть дати і події

1) 1321–1362 рр.	а) Кревська унія
2) 1362 р.	б) завоювання Галичині Польським королівством
3) 1385 р.	в) захоплення українських земель Великим князівством Литовським
4) 1387 р.	г) битва на р. Сині Води

Висновок

Попри існуючі відмінності в політиці литовських і польських правлячих кіл щодо приєднаних українських земель її суть зводилась до одного: остаточної ліквідації залишків політичної самостійності та повної асиміляції населення

Домашнє завдання

- ▣ Опрацювати параграф 27 сторінка 155-162
- ▣ Виконати завдання 1-5 початковий рівень ст. 161
- ▣ 17, 20 середній-достатній рівень ст. 161
- ▣ Високий рівень аналіз джерел сторінка 162